

Onderwerp Stand van zaken opvang en huisvesting van Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers en statushouders en alleenstaande minderjarige vluchtelingen op 1 januari 2026	
Nummer	2026/16997
Portefeuillehouder	Wienen, J. en Roduner F.J.
Programma/beleidsveld	2.1 Voorzieningen volwassenen
Afdeling	MO
Auteur	Esselink, H. en Buisman, S.
Telefoonnummer	023-5115500
Email	azcinhaarlem@haarlem.nl
Kernboodschap	Aan vier groepen nieuwkomers wordt opvang en huisvesting geboden in Haarlem: Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers, statushouders en alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers). In deze informatienota wordt per doelgroep de actuele situatie gepresenteerd en worden opties tot vervanging c.q. uitbreiding van de opvanglocaties toegelicht.
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissies Ontwikkeling en Bestuur conform gemaakte afspraken om halfjaarlijks een stand van zaken aan de raad te presenteren.
Relevante eerdere besluiten	Stand van zaken opvang van Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers, statushouders en alleenstaande minderjarige vluchtelingen op 1 augustus 2025 in commissie ontwikkeling 25 september 2025 (2025/649447).
Besluit college d.d. 20 januari 2026	1. Het college van burgemeester en wethouders stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester,

1. Aanleiding

Om de 6 maanden wordt uw raad geïnformeerd met een informatienota over de stand van zaken opvang Oekraïense ontheemden, asielzoekers, statushouders en alleengaande minderjarige vluchtelingen (AMV-ers). Deze informatienota wil voorzien in een integraal en overzichtelijke update per 1 januari 2026. Indien van toepassing wordt daarbij ook ingegaan op bijzonderheden over opvanglocaties zoals toegezegd tijdens de vergadering commissie op 25 september 2025.

2. Toelichting

In voorliggende nota wordt per doelgroep de actuele situatie gepresenteerd en worden opties tot vervanging c.q. uitbreiding van de opvang die Haarlem biedt aan Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers, statushouders en AMV-ers toegelicht.

3. Opvang per doelgroep

Opvang Oekraïense vluchtelingen

Inspanningsverplichting rijk: per 1-7-2025: 977 personen

Werkelijke capaciteit per 1-1-2026: 1.040 personen (758 gemeentelijke opvang, 282 particuliere opvang)

Actueel beleidskader

Per 1 juli 2025 werd de inspanningsverplichting die de rijksoverheid van gemeenten vraagt, vastgesteld op 109.000. Voor Haarlem volgde hieruit een opgave van 977 personen. Met de opening van opvanglocatie Klein België eind 2025, heeft Haarlem enige extra capaciteit beschikbaar gekregen. Omdat de bezettingsgraad landelijk al geruime tijd dicht tegen de 100% aan zit is de verwachting dat deze capaciteit spoedig bezet zal zijn. Het voortdurende oorlogsgeweld en de onzekere geopolitieke situatie rond de oorlog in Oekraïne, houdt een gestage toestroom van nieuwe vluchtelingen naar West-Europese landen in stand.

Het demissionaire kabinet heeft in een kamerbrief d.d. 28 november 2025 een meerjarig perspectief geschetst voor de Oekraïense ontheemden in Nederland als uitwerking van een gecoördineerde Europese aanpak. De huidige EU Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) zal na 4 maart 2027 niet verder verlengd worden. Het demissionaire kabinet stelt voor om Oekraïners in Nederland na maart 2027 een rechtmatig verblijf voor 3 jaren ("transitiedocument") aan te bieden om zich voor te kunnen bereiden op terugkeer naar Oekraïne. In deze 3 jaren is de rechtspositie zoveel mogelijk gelijk aan andere ingezetenen van ons land. Landelijk wordt nader uitgewerkt een plan om voor die 3 jaren zoveel mogelijk reguliere woonruimte beschikbaar te stellen, onder meer door bestaande gemeentelijke opvanglocaties om te zetten naar huisvesting.

De hoop is gevestigd op een nieuw kabinet dat meer regie zal kunnen voeren op het meerjarige perspectief voor Oekraïense ontheemden in ons land. Intussen anticipeert in Haarlem het college op een langer verblijf en een genormaliseerde rechtspositie van Oekraïners door waar mogelijk opvang in hotelkamers en cruiseschepen te vervangen door meer zelfstandige woonvoorzieningen. De projecten Woudplein, Laan van Decima en Klein België werden eerder gerealiseerd; volgens planning worden eind dit jaar, begin 2027, de projecten Kruisweg (vml Jan Sikkes) respectievelijk Florence Nightingalestraat hieraan toegevoegd. Daar waar we meer zelfstandige woonvoorzieningen kunnen bieden, blijven leefeenheden met minderjarige kinderen die al langer in Haarlem verblijven, eerste prioriteit krijgen.

Eigen bijdrage

Per 1 oktober 2025 werd de eigen bijdrage voor de exploitatiekosten van gemeentelijke opvang voor Oekraïners verhoogd van € 105,00 naar € 244,22 per maand per volwassene met eigen inkomsten. De bijdrage voor kosten van catering (waar van toepassing), is met € 252,18 per maand per volwassene gelijk gebleven. Het overgrote merendeel van de Oekraïense ontheemden in Haarlem voldoet de opgelegde bijdragen. Indien de opgelegde eigen bijdrage niet wordt voldaan volgt de reguliere incassoprocedure.

Gemeentelijke opvanglocaties

De gemeente Haarlem biedt momenteel aan ruim 750 Oekraïners opvang op de volgende gemeentelijke opvanglocaties.

- Cruiseschip MS Carissima

Circa 170 Oekraïense vluchtelingen op dit riviercruiseschip dat aan de Spaarndamseweg ligt ter hoogte van het perceel Sonneborn.

- Hotels en 2 kerkgebouwen

In hotels in het centrum (Raecks en New Amsterdam Harlem) en in 2 kerkgebouwen biedt de gemeente opvang aan ongeveer 160 personen.

- Laan van Decima

In 60 units wordt aan 120 Oekraïense ontheemden opvang geboden; eerder verbleef deze groep in de locatie Meesterlottelaan 301.

- Woudplein

In 86 units wordt aan circa 175 Oekraïense ontheemden opvang geboden.

- Klein België

Eind 2025 verhuisden 125 Oekraïense gasten van hotelkamers en cruiseschip naar deze nieuwe opvangvoorziening.

Uitbreiding capaciteit opvang Oekraïense ontheemden

- Florence Nightingalestraat 3

Op dit perceel stond eerder een gemeentelijke gymzaal die na jarenlange leegstand werd gesloopt. Er wordt gewerkt aan een plan om op dit perceel flexwoningen voor circa 50 Oekraïense vluchtelingen te realiseren waarbij eerdere projecten aan Woudplein en Laan van Decima als voorbeeld dienen.

- Kruisstraat 32

Het voormalig winkelpand van Jan Sikkes is aangekocht en wordt getransformeerd naar een fietsenstalling op begane grond en kelder respectievelijk woonunits voor Oekraïense vluchtelingen op de verdiepingen. De planning is vooralsnog gericht op oplevering eind 2026, begin 2027. Verwacht wordt dat hier maximaal 43 zelfstandige woonunits gerealiseerd kunnen worden voor circa 85 Oekraïense vluchtelingen.

Opvang asielzoekers

Opgave capaciteit: 963 personen (opgave krachtens Spreidingswet)

Actuele capaciteit: 1.014 personen (incl 120 statushouders tussenvoorziening)

Actuele beleidskader

Nog net voor de jaarwisseling stemde de nieuwgekozen Tweede Kamer in met asielwetten van het demissionaire kabinet. Niettemin blijft het landelijk beleid voor de nabije toekomst nog ongewis. In mindere mate lijkt er sprake van onzekerheid over de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen ("Spreidingswet"); de landelijke voornemens om deze wet weer in te trekken lijken steeds meer naar de achtergrond te verdwijnen.

Uitvoering Spreidingswet

Het college heeft zich steeds op het standpunt gesteld dat de Spreidingswet kracht van wet heeft en uitgevoerd dient te worden. Van de twee eerder aangewezen structurele asielopvangvoorzieningen in Haarlem kon per 1 oktober 2025 de eerste als noodopvang van start aan de Meesterlottelaan 301. De maximaal 210 opvangplekken worden op deze locatie volgens planning medio 2026 aangevuld met nog eens 100 plekken in het aanpalende gebouw met huisadres Dreef 48. Na de start als noodopvang zal gewerkt worden aan een structurele asielopvang met een reguliere vergunning.

De tweede locatie aan de Zijlweg 245 is meer gecompliceerd en vergt meer tijd om tot overeenstemming te komen met de huidige eigenaar, huidige huurder en het COA. Het college blijft hard werken aan een oplossing die moet leiden tot een structurele asielopvang op deze locatie voor maximaal 310 plekken.

De beoogde structurele asielopvang in Haarlem voor maximaal 2 keer 310 plekken, vereist volgens het bestaande verdeelbesluit op grond van de Spreidingswet, aanvulling met 343 tot 963 opvangplekken. Daarin wordt per 1 januari 2026 voorzien met 3 riviercruiseschepen, de Beijneshal en de huur door het COA van kamers in Haarlemse hotels.

Het college blijft zich inspannen om te voldoen aan de Spreidingswet; een eerlijke spreiding van asielopvang is een goed uitgangspunt voor alle gemeenten in ons land. Nu Haarlem erin is geslaagd om aan de kwantitatieve opgave van de wet te voldoen, betekent dat nieuwe duurzame opvangvoorzieningen, gepaard gaan met afbouw van bestaande (nood)opvang. In goede samenwerking met het COA zet het college daarbij in op het vervangen van opvang op cruiseschepen, in hotelkamers en in de Beijneshal, door accommodaties die -hoewel sober- toch beter geschikt zijn voor langer durend verblijf.

De rijksoverheid heeft met het oog op de niet aflatende druk op de asielketen, ingestemd met het verlengen van de noodopvang Beijneshal tot eind 2026.

Op dringend verzoek van het COA heeft het college ingestemd met de kortdurende huur van

maximaal 100 hotelbedden in het StayOkay hotel van kerst 2025 tot uiterlijk 1 maart 2026. Hiermee kan voorzien worden in een korte overbrugging naar het gereedkomen van asielopvang in andere gemeente(n). Deze tijdelijke opvang voor circa 8 weken wordt niet meegeteld voor de uitvoering Spreidingswet.

Locaties noodopvang asielzoekers

Naast de start van de nieuwe locatie Meesterlottelaan, blijven de overige opvangvoorzieningen voor noodopvang van asielzoekers in Haarlem in bedrijf.

- Meesterlottelaan 301

Het COA biedt aan maximaal 210 personen (inclusief circa 70 minderjarige kinderen) noodopvang op deze locatie die op termijn en in samenhang met het gebouwdeel Dreef 48, omgezet gaat worden in een blijvende asielopvangvoorziening.

- Drie cruiseschepen

Het COA biedt aan 350 asielzoekers noodopvang op 3 cruiseschepen die in Haarlemse wateren zijn aangemeerd: 2 schepen met 200 asielzoekers liggen al langere tijd in de industriehaven aan de Conradkade in de Zuiderpolder; 1 schip met 150 asielzoekers ligt aan de Spaarndamseweg ter hoogte van het Sonneborn. De dagelijkse leiding op alle cruiseschepen wordt door het COA zelf verzorgd.

- Beijneshal

De gemeente Haarlem biedt aan 100 asielzoekers noodopvang in de Beijneshal die voor dit doel intern is voorzien van units die geborgenheid en privacy bieden. In opdracht van de gemeente verzorgt na een aanbestedingsprocedure het bedrijf Woonfervent, de dagelijkse woonbegeleiding op locatie.

- van der Valk hotel Haarlem-Zuid

Het COA heeft landelijk een overeenkomst gesloten met de Van der Valkgroep over het gebruik van hotelkamers als noodopvang asielzoekers. In hotel Haarlem-Zuid gebruikt het COA tot 1-1-2027 totaal 117 kamers voor in totaal 234 asielzoekers.

- Laan van Decima

Op de Laan van Decima wordt aan 120 statushouders opvang geboden in afwachting van een aanbod passende woonruimte. Deze tussenvoorziening (ook wel doorstroomvoorziening genoemd) wordt door het COA geëxploiteerd en gefinancierd.

Nieuwe opvanglocaties

- Dreef 48

Medio 2026 beoogt het COA in dit gebouwdeel van start te gaan met 100 plekken noodopvang. De voorbereidingen hiertoe worden getroffen in samenspraak met een klankbordgroep waarin wijkbewoners en organisaties uit de wijk zijn vertegenwoordigd.

- Zijlweg 245

Gestreefd wordt naar een collegebesluit en raadsvoorstel voor de zomer 2026 gericht op de realisering van een structurele asielopvang voor maximaal 310 plekken.

Opvang AMV-ers

Alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV-ers) vormen een groeiende groep in de asielketen. Het gegeven van de minderjarigheid zonder ouders of verzorgers in ons land, vraagt specifieke opvangvoorzieningen. Daaraan bestaat landelijk al jarenlang een groot tekort, reden waarom het Rijk meermaals aan gemeenten dringend heeft verzocht hier ruimte voor beschikbaar te stellen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen minderjarigen die in afwachting zijn van een beslissing op de asielaanvraag ("AMV-asiel") respectievelijk minderjarigen aan wie door de IND reeds een verblijfstitel voor Nederland is toegekend ("AMV-status"). Voor beide deelgroepen hebben gemeenten een opgave te voldoen. Voor de groep AMV-asiel is dat onderdeel van de opgave opvang asielzoekers; voor AMV-status is dat onderdeel van de taakstelling huisvesting statushouders.

AMV-ers asiel

Opgave capaciteit: 82 AMV-ers (indicatieve opgave krachtens Spreidingswet)

Actuele capaciteit: 0 personen

In Haarlem is nog geen opvanglocatie voor AMV-ers zonder verblijfsvergunning gerealiseerd. In de regio Kennemerland wordt voldaan aan de opgave volgens de Spreidingswet door de opvangvoorzieningen in Velsen en Bloemendaal. Heemstede blijft ook streven naar een uitbreiding van de opvang van minderjarige vluchtelingen. Voor Haarlem bestaat om die reden geen noodzaak om een opvangvoorziening voor AMV-ers asiel te realiseren.

AMV-ers status

Opgave capaciteit: 33 AMV-ers (indicatieve opgave 2025 volgens wettelijke taakstelling huisvesting statushouders)

Actuele capaciteit: 0 personen

Alleengaande minderjarige vluchtelingen die een verblijfsvergunning van de IND toegekend hebben gekregen moeten door de instelling voor gezinsvoogdij NIDOS opvang worden geboden totdat ze meerderjarig worden. De start van de eerste opvangvoorziening voor in Haarlem voor 13 jongeren aan de Asterstraat, is na een langdurige vertraging nu gepland na de voorjaarsvakantie 2026. Wijkbewoners worden opnieuw uitgenodigd de start van het project te begeleiden in een klankbordgroep.

Een tweede kleinschalige wooneenheid voor maximaal 20 minderjarige AMV-ers met verblijfstatus staat gepland voor begin 2027 aan de Kleverparkweg 17. De voorbereidingen hiervoor zijn inmiddels gestart en een klankbordgroep wordt hierbij betrokken.

De geplande capaciteit van 33 AMV-ers voor de beide locaties gezamenlijk voldoet aan de indicatieve opgave die aan de gemeente Haarlem is toebedeeld. AMV-ers met status tellen mee voor de taakstelling huisvesting statushouders.

Onderwijs

Het bieden van opvang aan minderjarige nieuwkomers, zowel alleenstaand als deel uitmakend van een leefeenheid, vraagt om goede afstemming met het onderwijsaanbod. Het gaat hier zowel om

vormen van speciaal onderwijs voor nieuwkomerskinderen (internationale taalklas en internationale schakelklas) als reguliere onderwijsvormen voor kinderen die al in staat zijn om in het reguliere onderwijs in te stromen.

Huisvesting statushouders

Opgave capaciteit: 204 personen per saldo (2e halfjaar 2025)

Actuele capaciteit: 122 personen (per 31-12-2025)

Per 31 december 2025 is het jaar 2025 geëindigd met een achterstand van 82 personen. Deze achterstand wordt opgeteld bij de nieuwe taakstelling voor het 1^e halfjaar 2026. Deze omvat 140 personen zodat de taakstelling voor Haarlem eerste halfjaar 2026, per saldo 222 personen omvat (inclusief de eerdergenoemde indicatieve opgave AMV-ers met status). In nauwe samenwerking met de woningcorporaties blijft ingezet worden op het inlopen van de achterstand waarbij de realiteit is dat er een groot tekort aan sociale huurwoningen bestaat.

4. Bijlagen

Geen.